

STORTINGET

Representantforslag 9 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Abid Raja og Grunde Almeland

Dokument 8:9 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Abid Raja og Grunde Almeland om styrket norsk støtte til Ukraina for frihet, rettsstat og europeisk sikkerhet

Til Stortinget

Bakgrunn

Ukrainas kamp er en kamp for europeisk sikkerhet, folkeretten og den regelstyrte verdensordenen Norge er avhengig av. Et vellykket ukrainsk forsvar av suverenitet og territorium er det mest kostnadseffektive sikkerhetspolitiske tiltak for Norge på lang sikt. Alternativet – en aggressor som lykkes med maktendring av grenser – vil gjøre Europa farligere, dyrere og mer uforutsigbart i tiår framover. Støtten til Ukraina må derfor være tilstrekkelig, forutsigbar, raskt tilgjengelig og målrettet for å dekke både militære, sivile og økonomiske behov. Dette representantforslaget gir et helhetlig løft i tråd med norske interesser og verdier og internasjonale forpliktelser.

Det gir ikke mening å snakke om Norges og Europas støtte til Ukraina uten å se til USAs illiberale utvikling. Når krefter som utfordrer demokrati og rettsstat, får fotfeste i Washington, er det Europa som må ta ansvar for de verdiene vi deler med Ukraina: frihet, rettssikkerhet og internasjonalt samarbeid. Derfor må Norge bidra mer. Ikke bare for Ukraina, men for å bevare et liberalt Europa. Dette er bakgrunnen for forslaget om å doble Norges støtte til Ukraina til 170 mrd. kroner. En slik ramme gjør det mulig å kombinere militær støtte (luft-

vern, ammunisjon, droner, mottiltak mot droner med mer) med kritisk sivil støtte (energi, helse, utdanning, minerydding, infrastruktur med mer) og økonomiske tiltak som stabiliserer statens kjernefunksjoner.

Det er imidlertid ikke bare størrelsen på Norges støtte til Ukraina som er av betydning, men også Norges evne til å levere den raskt og effektivt. Dette gjelder spesielt fordi krigen i Ukraina har utviklet seg til å bli en innovasjonskrig, der tempoet er høyt, graden av frivillighet og private initiativ er høy og nytenkingen er stor. Den norske støtten må ikke bare holde tritt med dette tempoet, men Norge må også klare å ta maksimal lærdom fra innovasjonen, sånn at vi blir bedre i stand til å beskytte vårt eget land. Tre av forslagene i dette representantforslaget er med for å adressere dette behovet:

- For det første har frivillige organisasjoner i og rundt Ukraina vist evne til å levere kritiske militære relevante bidrag raskt – alt fra førstehjelpsmateriell og evakueringskapasitet til kommersielle droner, feltutstyr og mottiltak. Dette gjelder eksempelvis organisasjonene Come Back Alive og Dignitas. Å åpne for støtte via anerkjente NGO-er vil supplere stat-til-stat-sporet og øke tempoet der det trengs.
- For det andre vil det å koble norsk finansiering til et eksisterende dansk program for innkjøp fra ukrainske forsvarsprodusenter, omtalt som «den danske modellen», forsterke effekten av hver krone. Innkjøp direkte i Ukraina kutter ledetid, styrker landets egne produksjonskapasitet i krig, skaper arbeidsplasser og bygger et industrielt fundament for varig motstandskraft. Norge kan, og bør, øke sin finansiering av dette initiativet.
- For det tredje må norsk eksportfinansiering og garantiverktøy tilpasses krigs- og gjenoppbyggings-

konteksten for å skalere industrielt samarbeid. En utvidet ramme i Eksportfinansiering Norge og aktiv bruk av ordningen kan muliggjøre større strategiske partnerskap, samproduksjon, teknologiutveksling, lisensiering og lokale etableringer i og rundt Ukraina, med politisk risikodekning. Dette vil styrke Norges teknologi- og kompetansemiljøer (eksempelvis innenfor energi, maritimt, IKT, helse, miljøteknologi, minerydding og forsvar), samtidig som det gir høy effekt for Ukraina.

Videre har Russland i økende grad blitt avhengig av nettverk som omgår sanksjoner, for å skaffe kritiske innsatsvarer for krigføringen og egen økonomi. Norge bør styrke kapasitet og kompetanse i relevante etater, bedre datadeling og analyse, intensivere kontroll av høyrisikovarer (særlig dual-use) og styrke tilsyn med finansstrømmer, reeksport og skyggeflåter i maritim sektor.

Samordnet og konsistent sanksjonspolitikkk er avgjørende, og norske unntak knyttet til havneforbud bør avvikles. Full tilpasning til EU-regimet reduserer smutthull, forenkler håndheving og sender et tydelig politisk signal.

Prinsippet om at aggressor skal betale for skade, er rettferdig og forebyggende. Norge bør bidra til en internasjonalt koordinert mekanisme for å overføre frosne russiske aktiva til Ukraina, med ryddig rettsgrunnlag, proporsjonalitet og rettssikkerhetsgarantier. Prinsippet om at gjenoppbygging finansieres av den ansvarlige part, vil være med på å styrke den folkelige legitimiteten til Norges øvrige Ukraina-støtte.

Samlet vil forslagene øke tempo, forutsigbarhet og effekt av norsk støtte, styrke Ukrainas forsvarsevne, tette hull i sanksjonshåndhevingen og bygge varige partner-

skap mellom norsk og ukrainsk næringsliv. Dette er i Norges sikkerhets- og verdipolitiske interesse og i tråd med Norges forpliktelser til å støtte et europeisk demokrati i forsvarskrig.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke Norges støtte til Ukraina til 170 mrd. kroner.
2. Stortinget ber regjeringen åpne for at Nansen-programmets militære støtte kan gis til ukrainske frivillige organisasjoner, og om nødvendig komme tilbake til Stortinget med forslag som kan sikre dette.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke finansieringen av det danske programmet for anskaffelser fra ukrainske forsvarsprodusenter.
4. Stortinget ber regjeringen utvide rammen for Eksportfinansiering Norges ordning og benytte denne aktivt for å støtte større strategiske partnerskap og lokale etableringer og om nødvendig komme tilbake til Stortinget med forslag som kan sikre dette.
5. Stortinget ber regjeringen styrke etterforskningen av russiske sanksjonsomgåelser.
6. Stortinget ber regjeringen avslutte alle norske unntak fra EUs sanksjoner mot Russland.
7. Stortinget ber regjeringen overføre frosne russiske aktiva i Norge til Ukraina og om nødvendig komme tilbake til Stortinget med forslag som kan sikre dette.

13. oktober 2025

Guri Melby

Abid Raja

Grunde Almeland

